

Лупаренко Л. А.,

аспірантка Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ПЕРЕДУМОВИ ПЕРЕХОДУ ЕЛЕКТРОННОГО НАУКОВОГО ФАХОВОГО ВИДАННЯ НА ПЛАТФОРМУ OPEN JOURNAL SYSTEMS

Структура наукової комунікації початку XXI століття зазнала глибинних змін. Впровадження новітніх інформаційних технологій в усі сфери людської діяльності, в тому числі і науково-дослідну роботу, сприяло соціальній модернізації світового суспільства та викликало високу професійну мобільність населення.

Основними завданнями розвитку інформаційного суспільства в Україні є широке впровадження ІКТ в освіту і науку, створення електронних інформаційних ресурсів для підтримки інформаційного обміну, забезпечення вільного доступу до результатів наукових досліджень, сприяння інтеграції освіти і науки України у глобальний інформаційний простір, зменшення цифрової та інформаційної нерівності.

В нашій країні організацію ІКТ-підтримки процесу науково-дослідної роботи регулюють положення, викладені в Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», «Положенні про електронні наукові фахові видання», Наказі ВАК України «Про затвердження Порядку внесення електронних наукових фахових видань до Переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт».

Відмітимо, що в наш час дослідники стоять перед жорсткою необхідністю швидко опублікувати результати своїх наукових праць. Особливо в цьому зацікавлені здобувачі наукових ступенів. Загальновідомо, що вітчизняні паперові видання досить дорогі та їх тираж дуже невеликий. Постає проблема, коли українські наукові журнали стають важкодоступними для наших же вчених, і таким чином ускладнюється процес обміну науковими результатами всередині країни. Вочевидь, що у вирішенні даної проблеми можуть допомогти лише електронні фахові видання.

Однією з нових перспективних ІКТ-технологій, що дозволить значно покращити ефективність подання результатів науково-дослідної роботи вітчизняних педагогів можуть стати електронні відкриті журнальні системи - ЕВЖС (Open Journal System - OJS), що почала активно розвиватися в останній час на теренах світової науки, проте ще не набула широкого поширення на території нашої країни.

Електронні відкриті журнальні системи мають ряд корисних переваг, а саме:

1. оперативність підготовки і публікації статті;
2. необмежений безперебійний доступ в будь-який час, з будь-якого робочого місця;
3. можливість використання журналу багатьма користувачами одночасно;
4. наявність якісних пошукових інструментів за багатьма категоріями;
5. можливість налагодження безпосереднього контакту користувача з автором статті через електронну пошту.
6. можливість «скачування» необхідного матеріалу в електронному вигляді, зручному для подальшої обробки, копіювання і т.п.;

7. можливість прикріплення до основного тексту статті додаткових файлів (презентацій, аудіо- чи відеоматеріалів).

З метою полегшення і пришвидшення наукового обміну для вітчизняних педагогів-дослідників в галузі застосування ІКТ в освіті наукове фахове видання ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ НАВЧАННЯ (journal.iitta.gov.ua), що функціонує на базі Інституту інформаційних технологій та засобів навчання, було переведене на міжнародну видавничу основу Open Journal Systems.

В процесі організації функціонування системи адміністрація журналу стикнулася з низкою питань: від проблем технічного плану (налагодження програмного забезпечення, розробка шаблонів листів, форм рецензування, переклад англійської оболонки системи на українську мову) до довідкового обслуговування і консультування користувачів. Детальний розгляд функціонування системи буде викладено безпосередньо в доповіді. Зауважимо лише те, що на даному етапі нам вдалося вирішити принципові питання пов'язані з рецензуванням статей та розподіленням функціональних ролей. Був опублікований Випуск 21, №1 (2011) фахового видання, внесення статей до якого, рецензування, редагування, верстка і публікація номеру здійснювалася виключно на базі видавничої основи Open Journal Systems з використанням всіх її функціональних можливостей.

Залишаються невирішеними проблеми підготовки користувачів і технічної команди журналу до роботи з системою. Ці проблеми виникають перш за все через ряд таких чинників, як:

- психологічна неготовність користувачів до освоєння нових, прогресивних технологій;
- їх недостатній досвід організації наукової комунікації шляхом використання цієї технології;
- відсутність методики впровадження електронних відкритих журнальних систем в процес педагогічного дослідження;
- відсутність розроблених методичних рекомендацій щодо використання Open Journal Systems.

Якщо говорити про перспективи на майбутнє, то передбачається, що дана технологія стане одним з найефективніших способів задовольнити все зростаючий попит на доступні якісні дані, забезпечити можливість оперативного пошуку потрібного цифрового контенту, сприяти інтеграції України до єдиного світового інформаційно-освітнього простору та зменшити її наукову ізоляцію, допомогти в організації спільних наукових проектів як в межах нашої країни, так і поза її межами.

Список використаних джерел:

1. Ярошенко Т. О. Наукові комунікації XXI століття: електронні ресурси для науки та освіти України. [Електронний ресурс] / Ярошенко Т. О. Режим доступу до сайту: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/naukpraci/history/2006/52-39-30.pdf>.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Вищої атестаційної комісії України від 30 вересня 2004 «Про затвердження Порядку внесення електронних наукових фахових видань до Переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт» [Електронний ресурс] - Режим доступу до сайту: <http://www.nbuv.gov.ua/law/05vakelvydan.pdf>.
3. «Положення про електронні наукові фахові видання» - Режим доступу до сайту: http://www.nbuv.gov.ua/law/04_vydan.html.
4. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [Електронний ресурс] - Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.